

PRILOGA

ZVONČKU

DRAGOTIN HUMEK:

Majka priroda pripoveduje.

aleč tam gori na Danskem je živel pesnik,¹ ki je ljubil majko prirodo in pridne otroke. Zvil je venec povestic, ki opisuje v njih zeleni gozd in pisano poljano, valovanje morja in gibanje svetov. Vzljubil sem te povestice. Zato sem izbral izmed njih najboljše; nadel sem jim domače slovensko krilo in podajam jih vam, dragi Zvončkovi čitatelji. Nadejam se, da vam bodo ugajale, kakor so ugajale meni.

1. Zvončki.

Preko gozdnega močvirja leti razposajeni vivek in kriči na vse grlo svoj enakomerni „čivit, čivit.“ Novo, gorko življenje čuti v nogah in v krilih. Ali prihaja mladenka pomlad?

Začuje ga nova travica v ruši. Veselo se pretegne in zvedavo pokuka izmed porumenelih bilk v božji dan. Ej, travi se vedno jako mudi!

Vivkov krik predrami zvončke na gozdnem porobku. A prijetno toplo je v zemlji, in neče se jim iz varnega zavetja.

„Ne verjemite kričaču,“ si šepčejo, „sama razposajenost ga je in lahkomiselnost. Često prihaja na vsezgodaj in se dere kot kramar na sejmu. Ostanimo na toplem, da prideta škorec in lastavica. Ta dva sta pametna in zanesljiva.“

Vivek.

¹ Karel Ewald, danski učitelj in pisatelj.

Škorci prihajajo.

Dva sedeta na bukev kraj gozda in si nevesela ogledujeta okolico. „Prerana sva kakor navadno,“ se kislo oglasi škorec. „Drevje je še golo, in tudi mušic še ni. Videl sem eno samo, tanko in sestradano, ki bi ne odprl kljuna zaradi nje.“

Škorka ni Bog ve kako navdušena in molči.

„Pa bi bila še ostala v svojem zimskem stanu tam za gorami,“ nadaljuje škorec. Jezi ga, da mu žena ne odgovarja, in zebe ga. Zahoče se mu prepircica, ki ga morebiti ugreje. „In temu si kriva ti,“ pravi, „ti, ki vsakokrat komaj čakaš, da odideš na kmete v letovišče. Ženske ste pač vse enake!“

„Sram te bodi! Sam najbolje veš, zakaj tako željno čakam one dobe, ali pa si že pozabil, da morava oba skrbeti za jajčeca. Vam moškim je samo do udobnosti.“

„Prosim, prosim, milostljiva! Nisem pozabil in ne tajim svojega rodu. Toda kako naj sem dobre volje? Ali zahtevaš, da ti celo zapojem v takem mrazu?“

„Da, to zahtevam!“ pridene mamica s takim poudarkom, da se ji ne upa ugovarjati jezni možiček.

Pa zapoje pesemco po svoje. A že prvi glasovi predramijo škorko iz globokih misli. S krili strese in nemilo zamahne s kljunom po možu.

„Daj, utihni! Saj zmrznem ob takem žalostnem čivkanju. Vi dedci niste pod milim Bogom za nikakršno rabo. Preskrbi, da vzcetejo zvončki; čas je že, in vsakomur je topleje, če vidi, da zmrzujejo drugi poleg njega.“

Na škorčev klic pribodejo zvončki oprezno iz zemlje. Nerazviti so še in ogrnjeni v sive rutice, da jih ne umori mraz. Kakor nežne kali so, ki se kdaj razvijejo v neznane oblike.

„Prerani smo,“ si pošepčejo. Hudobni škorec nas je izvabil. Današnji dan ni zaupati nikomur več.“

Lastavica.

Nekega dne se oglasi lastavica med drevjem. Z dolgimi, ozkimi krili reže zrak, in „čvi, čvi“ se glasi tja do zvončkov. „Vstanite, vi zaspanci, ve prismo, pozdravlja vas mladenka pomlad!“

Toda zvončke je izmodrilo. Samo nalahko odgrinjajo rutice in se ogledujejo boječe.

„Ena lastavica ne priklíče pomladi,“ pravijo, „in kje ti je mož? Gotovo si prišla samo na ogled. A nas ne izvabiš. Prehladili bi se in pomrli bi prezgodaj. Poišči si drugih!“

„No, da! Lepi strički ste mi,“ se jim posmeje lastavica in odleti na dimnik vrh mlinarjeve hiše, da se razgleda.

Zvončki pa čakajo in zebe jih. Ko posije solnce, si ta in oni odgrne rutico. A solnce zatone, ponoči se tiho prikrađe mraz in pomori neprevid-

vidnike. Vseokrog se razve drugo jutro ta žalostna novica, in zvončkov je strah.

Mladenka pomlad!

V tihi noči je prišla, nihče je ni videl in nihče ne ve, kakšno ji je lice. A vsakdo jo pričakuje poln hrepenenja, in ko dojde, jo pozdravlja ves vesel. Pritajenih korakov stopa mladenka pomlad po gozdu. Dotika se drevja in cvetic, ki hipoma ozelene. Tiho se prikrade v hlev, odveže živino in jo spusti na zelene pašnike. Naseli se v človeška srca, ki jih napolni s prazničnim veseljem. Šolarji imajo tedaj vsepolno pomot v nalogah in nestrpljivo jim je sedenje na šolskih klopeh.

Zložno vrši mladenka pomlad svojo nalogo. Vse noči je na delu in prva pot ji je k onim, ki jim je veliko hrepenenje.

Onega dne je korakala mimo zvončkov, ki so komaj dihali v tesnih ruticah. Zakliče jih.

Ej, to vam je veselja! Namah odpadejo rutice in zablestijo srajčke, snežnobeke in sveže, da se začudijo škorci in zapoje veselo pesem.

„Oj, lep je svet! Prijetno de solnčna toplota, in sladko je ptičje petje. Tako dobro nam ni bilo še nikoli.“

To pa trdijo zvončki vsakokrat, ko jih vzkliče mladenka pomlad.

Vsi zavidajo zvončke, ki so prvi vzcveteli. Šolska deca že sanja o velikih počitnicah, na gozdnem porobku se pa jezi bukev, ki je še vedno gola.

„Daj, pridi tudi k meni, mladenka pomlad! Komaj še zadržujem popkovje, da mi ne vzbrsti prehitro, in gotovo sem več vredna nego pritlikavi zvončki tu-le pod meno.“

„Dojdem, dojdem,“ ji izdaleka odgovarja pomlad, „potrpi samo še nekoliko dni.“

In dalje koraka mladenka, za njo pa ostaja bela, z zvončki nastlana stezica. Vsepolno jih je in sramežljivo klanjajo glavice.

„Le prosto se pretegnite in veselite se, otročiči moji,“ jim sladko šepče pomlad, napijte se božjega solnca, zakaj kratka doba vam je odmerjena.“

Zvončki se pa kopljejo v srebrni rosi in se otirajo s solničnim zlatom. Drug drugemu prikimavajo, smejejo se in dobro jim je.

„Sedaj ne čakam več,“ se oglasi bukev, in iz popja se ji pokažejo prvi lističi. Hitro se razvijajo in rastejo. Neskončna množica jih je. Lepo zeleni so vsi, in pomladni dih se igra z njimi.

Zvončkom se dozdeva, da s trepetom pojema dnevna svetloba. „Ali prihaja temna noč?“

„Smrt prihaja!“ jih pouči pomlad. „Kar se rodi, smrti zori. Na svetu vse kali, cvete in — pogine. Tako je sojeno tudi vam, prijatelji moji.“

Zvončki.

Zelena bukev.

„Sojeno nam je,“ se tolažijo zvončki, poslušno ležejo in zaspe. A ne vsi. Mnogo jih je, ki se jim hoče življenja, mladega in neskrbnega. „Fej!“ se jeze na bukev, „večna ti sramota, morilka!“

Posmehne se bukev in strese košato vejevje. „Čakajte, norčki, pozneje mi boste še hvaležni.“

Poslednji zvonček zvene in zadremlje.

*

Prešli so vroči poletni dnevi. Kmet je zvozil bogate darove v hram. Iz temnozelenega gozda zablesti tupatam rumeno in rdeče. Trudno je božje solnce in zgodaj hodi k počitku.

Ali se ne plazi tam-le med drevjem starka zima? Gotovo je prišla, da pogleda, kdaj se naseli tod. Tupatam pozdravi zapoznelo cvetico in jo poljubi.

Starka zima.

„Kaj mi je do vas,“ se jim roga neusmiljena starka. „Prišla je moja doba in jutri zagospodarim vsenaokrog.“

Noč je, in zima pometa gozd. Rezka burja ji pomaga pri delu. Staro drevje podrhtava, mlado pa globoko klanja vrhove. Trhle veje se s pokom lomijo, in strahu odpada listje. Z objemom ga pobira burja, da zapleše z njim tja ven na plan in v gozd nazaj. Visoko ga kopiči in zopet raznaša, prav kakor se ji zljubi.

Proti jutru leže burja trudna k počitku. „Za letos naj bo plesa dovolj,“ se poslavlja od listja, „preden pride mladenka pomlad, zaplešem z vami zadnjipot, da počedim gozd in mladenki pripravi prihod.“

Smrtno mrzel je poljub in v dno duše zazebe cvetko, da onemogla klone glavico.

Listje na drevju šumi ob ledenem dihu zime, boljbolj izgublja zlato barvo, rjavi in odpada. Kamorkoli stopi starka zima, odreveni zemlja in umrje življenje na nji.

Še zvončki v zemlji začutijo zimo. Zebe jih v nožice in v skrbah so. „Gotovo ne prebijemo zime,“ si strahoma pripovedujejo, „umori nas, preden pride mladenka pomlad.“

Zadremalo je listje. V debelih plasteh leži po gozdnih tleh in daleč tam zunaj na gozdnem porobku.

In toplo prihaja zvončkom pod odejo. Bukev jim je podarila za zimo lepo in gorko preprogo.

„Pomlad prihaja,“ se domisli prvi zvonček. „Ne, ne maram je še,“ se oglasi drugi, „saj še nisem izgotovil cveta.“

„Jaz tudi ne! Jaz tudi ne!“ se vprek oglašajo sosedje. „Brez cvetja se ne pokažemo svetu.“

„Pogledam,“ doda prvi, prebode zemljo in se ogleduje.

S šelestom ga pozdravi suho listje. „Dobro jutro, striček, pa pančkat pojdi, sicer te ugrizne starka zima.“

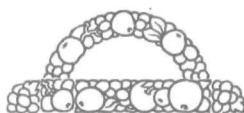
„Ali ni tu nekje pomladi?“

„To pa ne to, prijatelj! Bukovo listje je, ki si se lani prerekal z njim. Odpadlo je in izgubilo je zeleno barvo, da ni kdove kako lepo. A potrebno je, da vas greje in varuje zime.“

„Zato pa stojim jaz tu na mrazu gola,“ se neveselo oglasi bukev.

Všeč je zvončkom topla odeja in glasno jo hvalijo. „Ej, dobro si, dobro, drago bukovo listje! Ne pozabimo ti dobrote.“

No, takih obljub storimo v življenju vseporno, a ne držimo jih.

NOVOLETNO

NA OROŽJE
SE RAZEJE

DA ŽIVLJENJE
NOVO VZKIJE

VOŠČILO!

